

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18.08.1978, sp. zn. 1 To 22/78, ECLI:CZ:NS:1978:1.TO.22.1978.1

Číslo: 66/1980

Právní věta: I. Podá-li písemný znalecký posudek znalec sice zapsaný do seznamu znalců podle zák. č. 36/1967 Sb., který však v konkrétní trestní věci nebyl podle § 105 odst. 1 tr. ř. přibrán za znalce orgánem činným v trestním řízení, nejde o důkaz přibráním znalce ve smyslu § 105 odst. 1 tr. ř., ale i o listinný důkaz ve smyslu § 112 odst. 2 tr.ř.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 18.08.1978

Spisová značka: 1 To 22/78

Číslo rozhodnutí: 66

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dokazování, Podnikání nedovolené, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Znalci

Předpisy: 36/1967 Sb. 141/1961 Sb. § 105 odst. 1
§ 112 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 66/1980 sb. rozh.

I. Podá-li písemný znalecký posudek znalec sice zapsaný do seznamu znalců podle zák. č. 36/1967 Sb., který však v konkrétní trestní věci nebyl podle § 105 odst. 1 tr. ř. přibrán za znalce orgánem činným v trestním řízení, nejde o důkaz přibráním znalce ve smyslu § 105 odst. 1 tr. ř., ale i o listinný důkaz ve smyslu § 112 odst. 2 tr. ř.

II. O posudek ústavu lze požádat pouze při splnění zákonných podmínek uvedených v § 110 odst. 1 tr. ř., tj. jde-li o případ vyžadující zvláštního vědeckého posouzení.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR z 18. 8. 1978 sp. zn. [1 To 22/78.](#))

K stížnosti krajského prokurátora Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení krajského soudu v Praze ze dne 27. dubna 1978 sp. zn. 1 T 1/78, jímž byla trestní věc obv. V. S. vrácena podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř. prokurátorovi k došetření, a přikázal krajskému soudu v Praze, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Krajský prokurátor podal u krajského soudu v Praze obžalobu na obviněného V. S. pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. a pro trestný čin nedovoleného podnikání podle § 118 odst. 1 tr. zák.

Podle obžaloby dopustil se obviněný V. S. uvedené trestné činnosti tím, že 1. V letech 1970 až 1973 jako likvidátor specialista pojistných událostí u České státní pojišťovny - oblastního závodu Praha, pobočky v Příbrami, vědomě prováděl při likvidaci škod z havárií motorových vozidel administrativní a jiné machinace, stanovil pak úmyslně o mnoho vyšší škodu, než byla skutečně při havárii na vozidle způsobena a její náhradu dal proplatit s úmyslem, aby zvýhodnění pojištěných majitelů vozidel využil ke svému obohacení a tímto podvodným jednáním způsobil České státní pojišťovně - oblastnímu závodu Praha celkovou škodu ve výši 236 120,- Kčs, přičemž sám se obohatil ke škodu majetku v socialistickém vlastnictví o částku nejméně 70 000,- Kčs. 2. V letech 1971 až 1973 ve Zdicích, okr. Beroun, a jinde prováděl soukromě bez povolení a ve větším rozsahu k získání nezákonného výdělku opravy, úpravy a kompletizace osobních aut, přičemž k tomu používal díly a součásti z havarovaných motorových vozidel, které získal různými machinacemi při provádění likvidace náhrad škod z autohavárií.

Usnesením krajského soudu ze dne 27. 4. 1978 sp. zn. 1 T 1/78 byla tato trestní věc vrácena podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř. prokurátorovi k došetření. Krajský soud odůvodnil své rozhodnutí tím, že postup znalce J. T. při vypracování znaleckého posudku není objektivní a v tomto směru citoval některá vyjádření znalce, která podle jeho názoru vzbuzují dojem o podjatém vztahu znalce k věci. Vzhledem k tomu považuje krajský soud námitky obviněného o podjatosti znalce za důvodné, zvláště když znalec byl až do 31. 5. 1970 v pracovním poměru u poškozené organizace a prováděl také pro tuto organizaci za léta 1970 - 1973 prověrku vyřizovaných pojistných událostí, a to i z případů likvidovaných obviněným, a když z těchto závěrů znalec vycházel ve svém znaleckém posudku.

Dále má krajský soud za to, že ani z hlediska odbornosti není znalecký posudek znalce J. T. bez závad. V této souvislosti poukázal na znalecký posudek znalce ing. R. K., který byl vyžádán a krajskému soudu předložen obhájcem obviněného ve věci odškodnění jednoho z pojištěných J. B. a zdůraznil, že tento znalecký posudek vyčíslil celkový odhad nákladů na opravu havarovaného vozidla částkou 29 681,40 Kčs, která může být podle odhadu znalce až o 15 větší. Naproti tomu znalec J. T. dospěl k závěru, že pokud dal obviněný v případě pojištěného J. B. vyplatit náhradu škody v částce 30 489,- Kčs, byla ke škodě pojišťovny přefakturována částka 6899,- Kčs. Tím je podle názoru krajského soudu zpochybněně podstatnou měrou a v celém rozsahu posudek znalce J. T., a proto má krajský soud za to, že je nutno doplnit řízení novým znaleckým posudkem, a to posudkem ústavu, a tímto způsobem již v přípravném řízení přezkoumat správnost původně podaného znaleckého posudku.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal krajský prokurátor stížnost. Uvedl, že vrácení věci k došetření není důvodné. Krajský prokurátor zdůraznil přesvědčivost a plnou odbornost znaleckého posudku znalce J. T. a uvedl, že jeho vyčíslení jsou jednoznačná, že netrpí žádnými rozpory a že znalecký posudek není v rozporu s provedenými důkazy. Pokud jde o posudek dalšího znalce ing. R. K., krajský prokurátor uvedl, že tento posudek byl předložen krajskému soudu obhájcem obviněného až za dva měsíce po podání obžaloby a že byl znalcem vypracován pouze na základě fotografie a údajů sdělených obhájcem. Přitom tento znalec neměl již k dispozici rozsáhlý důkazní materiál obsažený ve spise a také z jeho stručného posouzení, týkajícího se pouze jediného případu, nelze ještě usuzovat na zaujatost a neobornost znalce J. T. Měl-li však přesto krajský soud pochybnosti o správnosti jeho znaleckého posudku, měl pak postupovat podle § 109 tr. ř. a požádat jak znalce J. T., tak znalce ing. R. K. o potřebná vysvětlení.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení spolu s řízením, které mu předcházelo, a shledal, že stížnost je důvodná.

Tak především je třeba poukázat na to, že v daném případě nepřichází v úvahu vyžádání posudku vypracovaného ústavem, jak nesprávně a v rozporu s ustanovením § 110 odst. 1 tr. ř. požadoval krajský soud v napadeném usnesení. Podle citovaného zákonného ustanovení lze totiž požádat státní orgán nebo státní ústav, aby sám podal posudek nebo přezkoumal posudek podaný znalcem, jen ve výjimečných, zvláště obtížných případech vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení. Již ze znění tohoto zákonného ustanovení vyplývá, že o takový případ v trestní věci obviněného V. S. nejde.

V daném případě nepřichází však prozatím v úvahu ani příbrání jiného znalce, neboť to je možné podle § 109 tr. ř. jen za toho předpokladu, že by nevedlo k výsledku vysvětlení znalce v případě pochybnosti o správnosti dosavadního znaleckého posudku nebo v případě jeho nejasnosti nebo neúplnosti. přitom v tomto směru znalec již podal v rámci došetření k námitkám obviněného potřebná vysvětlení a doplnění. Pokud pak krajský soud opřel své pochybnosti o správnosti znaleckého posudku znalce J. T. o dodatečně obhájcem obviněného předložený znalecký posudek jiného znalce ing. R. K. s poukazem na rozdílné závěry obou znalců týkající se jediného libovolně zvoleného případu, krajský soud neuvážil okolnosti, za kterých znalec ing. R. K. svůj posudek vypracoval a podal. Nelze totiž přehlédnout, že znalec ing. R. K. i když je zapsán do seznamu znalců podle zák. č. 36/1967 Sb., nebyl jako znalec příbrán v této věci za podmínek uvedených v § 105 a násl. tr. ř. některým z orgánů činných v trestním řízení. Nemá proto jeho posudek povahu znaleckého posudku a lze s ním pro účely trestního řízení nakládat pouze jako s listinným důkazem podle § 112 odst. 2 tr. ř. Důkazní hodnota tohoto posudku je však snižována i tou skutečností, že znalec byl s věcí jen zcela jednostranně obeznámen obhájcem obviněného bez znalosti spisu a podstaty trestního řízení a že své znalecké posouzení učinil podle předložené fotografie nějakého blíže neoznačeného vozidla, z níž, jak sám uvedl, nelze vůbec posoudit, do jaké míry mohlo být vozidlo poškozeno především v oblasti podvozkových součástí, a že proto jeho posudek nelze považovat ani za exaktní výpočet způsobné škody. Nepřicházejí proto pochybnosti o správnosti znaleckého posudku znalce J. T. již z toho důvodu v úvahu, neboť je nelze mít za opodstatněné a reálné.

V dalším se Nejvyšší soud ČSR zabýval námitkou podjatosti znalce.